תלת וטולת · הולכים ולוים ומתעוללים: במקבות המזיק · בסוף הגדת לפני ביתת מזיק: נהיין ביזקר · שהכל עוסקין במשקלות: *ותן טובמא · תן לך לחם שיוכל להוכיח שהכל נכללים בתשלום וכשמוכיחין לומר ו תחה כמוני: וביב הוטבל · של תכמים יהו לביב זוט שכלו התכמים ותן לומר טוהה ויהא מרב מלין לחם וכעלי זימה מתגודדים שם מפני שתן לעיר היו בתי מדרשות שלהם: נב' של מלח ושל נפרים · ענין עטרה עוטין מחבן של מלח שהוא לעל כתבן הבדולח וקורין בלימ"ל ולוכעין לותה כמין ליורין בנפרים כשם שעוטין בכלי זהב וכסף וקורין נלוע"ז: תילים · ליקח"ז כמין גומא הגדל במים: טבלא דחד פומא · זוג של טיבול לחד שמקשקשין בו לעיר בבית המשתאות: מגבולא · כך קורין לותו בלשון לפז טגבול והוא עבוי דפטיטיו עגולות כעין נפה וקוסרין בדפטיטיו תוטין של ברזל ושופתין על פיו עור כשהוא לח. ומותה והוא מתייבש שם מליו וכשמכין עליו במקל דק הוא מוליו קול לעל ויש לומרן שיודעין להטות עליו מכה לחר מכה כסדר עד שכשמע כמין שיר: מיחלף בטבלא דחד פומא · זוג של טיבול שעוטים בבית משתאות דומה לו בקול ותתי למעבד ההוא דגזור עליה: קפיזא · כלי מחזיק ג' לוגין: טיר של זהב · טעטרה של זהב ועיר של זהב מלויירים עליה: כיפה · כמו כובע של למר לבן שקורין פילטר"ל: אטרית המוהבות · עליה לבושה שני וכו קבועין שם זהב עד שמעמידין לותה כמין כיפה: לבל טוקה הוא פריפיר · כמין כיפה של מענלי עץ כמו שלטו עוטין וחולין בה לניפין ולרידי זהב כמו שלטו עוטין: תכמת יוונית · לשון תכמה שמדברים בו בני פלטין ולין שלר העם מכירין בו: מלכי בית המטונלי · שני לחיש שהיו מתקוטטין על המלוכה הורקנוס ולריסטובולוס: היה הורקנוס מצמין · לר על יהושלים והביא עמו חיל רומיים: מטלטלים להם דינרי כסף בקופה · מתרומה הלשכה לתמידים: היה שם זקן לחר · מבפנים: לעגו להם · לותן שבחין: נעזן לפרנין עדעשוה · מחמת שלר שבערה על חילול שמו: ועל לותה שעה עניט טו' · שלותה שעה שהריבו התילות לת הורעים שסביבות מדינת יהושלים והולרך להביל לותה שעה העומר מגזות לריפים תורה אור וכשלר הלשם מלח העומר להביל

אלא *ודלדלה ואין שואל ואין מבקש על מי יש להשען על אבינו שבשמים *בעקבות משיחא חוצפא יסגא *ויוקר יאמיר,הגפן תתן פריה והיין ביוקר,ומלכות תתהפך למינות ואין תוכחת ,בית וועד יהיה לזנות ,והגליל יחרב והגבלן יישם ,ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו ,וחכמת סופרים תסרח *וירא חסא ימאסו והאמת תהא נעדרת *נערים פני זקנים ילבינו,*וזקנים יעמדו מפני קטנים,בן מנוול אב ,בת קמה באמה, כלה בחמותה,אויבי איש אנשי ביתו ,פני הדור כפני הכלב,הבן אינו מתבייש מאביו , ועל מה יש לנו להשען על אבינו שבשמים: (נמ') אמר רב לא שנו אלא של מלח וגפרית אבל של הדם ושל וורד מותר ושמואל אומר אף של הדם ושל וורד אסור, של קנים ושל חלת מותר ולוא אמר אף של קנים ושל חלת אסור וכן תני לוי במתניתיה אף של קנים ושל חלת אסור: ועל האירום: מאי אירום א"ר אלעזר שבלא דחד פומא רבה בר רב הנא עבד ליה לבריה מגבורא ארא אבוה תברי ליה,אמר ליה מיחלף ליבטלא דחד פומא זיל עביד ליה אפומא דחצבא או אפומא דקפיזא: בפולמוס של מיטום גזרו על עטרות כלות וכו': מאי "עטרות כלות"?אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן עיר של זהב תניא נמי הכי איזהו עטרות כלות?עיר של זהב אבל עושה אותה כיפה של מילת תנא אף על חופת חתנים גזרו מאי "חופת חתנים"?והוליות המוזהבות תניא נמי הכי אלו הן חופת חתנים והוליות המוזהבות אבל עושה פפיריות ותולה בה כל מה שירצה: ושלא ילמד את בנו יוונית: *ת"ר כשצערו מלכי בית חשמונאי זה על זה היה הורקנוס מבחוץ ואריסטובלוס מבפנים בכל יום ויום היו משלשלין דינרים בקופה ומעלין להן תמידים,היה שם זקן אחד שהיה מכיר בחכמת יוונית לעז להם בחכמת יוונית אמר להן כל זמן שעוסקים בעבודה אין נמסרין בידכם,למחר שלשלו להם דינרים בקופה והעלו להם חזיר,כיון שהגיע לחצי חומה נעץ צפרניו (ב) נזדעזעה א"י ארבע מאות פרסה,אותה שעה אמרו ארור אדם שיגדל חזירים,וארור אדם שילמד לבנו חכמת יוונית ,ועל אחת שנה שנינו מעשה ובא עומר מגזות צריפים ושתי הלדם מבקעת עין סוכר איני והאמר רבי-בא"י לשון סורסי למה-אלא אי לשון הקודש אי לשון יוונית,ואמר *רב יוסף בבבל לשון ארמי למה-אלא או לשון הקודש או לשון פרסי לשון יוונית לחוד וחכמת יוונית לחוד,וחכמת יוונית מי אסירא *והאמר רב יהודה אמר שמואל משום *רשב"ג מאי דכתיב °עיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי" אלף ילדים היו בבית אבא חמש מאות למדו תורה וחמש מאות למדו חכמת יוונית ולא נשתייר מהן אלא אני כאן ובן אחי אבא בעסיא? שאני של בית ר"ג דקרובין למלכות הוו דתניא (ג) מספר קומי הרי זה מדרכי האמורי אבטולוס בן ראובן התירו למלכות: בפולמוס האחרון גזרו שלא תצא בלה באפריון*וכו': מ"ט?משום צניעותא: משנת רבן יוחנן בן החכמה: ת"ר *משנת רבי אליעזר נגנז ס"ת משנת רבי ישמעאל נשרף ומחשבה משנת ר"ע בטלו זרועי תורה ,ונסתתמו מעיינות החכמה משנת רבי אלעזר בן עזריה בטלו עטרות חכמה °שעטרת חכמים עשרם" משנת רבי חנינא בן דוסא בטלו אנשי מעשה משנת אבא יוסי בן קטנתא בטלו חסידים ולמה נקרא שמו אבא יוסי בן קמונתא שהיה מקנחני הסידים משנת בן עזאי בטלו השקדנין משנת בן זומא בטלו הדרשנין משנת רשב"ג עלה גובאי ורבו צרות משנת רבי הוכפלו צרות: משנת רבי בטלה ענוה ויראת חטא: אמר ליה רב יוסף לחנא לא תיתני ענוה דאיכא אנא ,°אמר ליה רב נחמן לחנא לא תיתני יראת חטא דאיכא אנא:

הדרן עלך עגלה ערופה וסליקא לה מסכת סוטה

ים טפחות כתוב במצה מאמר זה (מכן התי"ם הפריך להוכיח לגיתת במצה מלת נבריית בע"ז דף כ:)

*רבי פנחס בן יאיר אומר (ס"א זהירות מביא לידי זריזות) וזריזות מביא לידי נקיות ונקיות מביאה לידי פרישות ופרישות מביאה לידי קדושה וקדושה מביאה לידי ענוה וענוה מביאה לידי יראת חטא ויראת חטא מביאה לידי חסידות וחסידות מביאה לידירות הקודש ורוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים ותחיית המתים בא ע"י אליהו הנביא ז"ל במהרה ביתינו יבא ויגאלנו ביר"א:

[ג' ס"י ושבועות ופ"ם מכתובות ופ"ם שלפנינו] מכתובות ג:. ס"ל והיוצר יאמרו [פי' מכתובות מי' ומכתובות שם]

[כפ"י מגילת נדולים]

מהנה ביאור ערוכות נאסרו

הגהות הב"ח

(ה) נמ' ומן נפרים במסה מדמסה פ"י ל' מלות פרסה של ד' מלות פרסה לותה שעה כ"ל וכן בנמ': (ב) שם סיניו לו לספר קומי: (ג) רש"י ד"ה ושל לותה וסי' ליהושלים כדלמרינ בגמל פקריב כ"ב עיין בממשת דף ס"ד: (ד) ר"ה סולה ממולה מה עיני לנמני:

גליון הש"ס

נמ' פ"ל רב נהמן לחנא לה מיהני-עיין מגילה דף מה ע"ב רש"י ד"ה ונעי:

[מוס' סוע"ז ע"ם]

כ"ק פכ: ממשת מדם:

[ג"ל רבי יוסי] כ"ק פכ: [ביתין מה: ע"ם וב"ע ולפי גיטין רש"י ביתין]

מיכה ל"א

[פי' מוס' ע"ז נב: ד"ה תכל]

ל"נ/מגנה

מ"מ ... [תוס' סוע"ז] על מותו ל"ל כל הני דיו לפיוס על תוספות ובנדות מוגות

ומהומות מוגות בהאפריון קאיין בירי

מלכי יו"ב

* ע"ע בכתובות סד: ל"ל יוסף (מגדת בקיאותו) בקדמה סי"ב, ובכל פיוט הוא שאל על דבריו וכבאיתא לעיל דף ה: ע"ש ובגיטין על ר' יוסף פיוט "ישראל ואחד אומה מגידה קדושתו... ואומה כ' אחי ל"א ובכן ביה קדושה... (ר"ה אחיין ג'כ' (שמות)...